

פרח שהאביקו עטלפים

שלושה שירים

מפולנית: חנה הרציג

יאצק דנל (Jacek Dehnel) הוא משורר, סופר, מתרגם וצייר יליד גדנסק, 1980. מתגורר בוורשה. פרסם כ-15 ספרי פרוזה ו-8 קובצי שירה. יצירותיו תורגמו לשפות רבות. מיצירותיו בפרוזה תורגם לעברית הרומן "ללה" (כתר, 2009). זכה בשני פרסים חשובים והיה מועמד סופי לרביים אחרים. דנל הוא משורר וסופר חריג על רקע הספרות הפולנית העכשווית. כתיבתו מתאפיינת בפנייה למודלים הלקוחים מספרות העבר – בין השאר הוא בודה ביוגרפיות אלטרנטיביות של סופרים ידועים ומנהל דיאלוג עם דמויות ספרותיות (ברונו שולץ, אונורה דה בלזק, תומס ברנהרד). סגנונו השירי הוא מהוקצע, אלגנטי ומתוחכם והוא עושה שימוש בתבניות ריתמיות ארכאיות ובאסתטיקה ניאוקלסיציסטית. שירתו המלוטשת אמנם מהדהדת ל"עולם הישן" (וכך גם דימוי הג'נטלמן ה"דנדי" שדנל מאמץ בסגנון לבושו) אך הוא שובר את הדגמים המסורתיים בעירוב העבר וההווה על ידי שימוש בפסטיש ובפרפראזה וכך מציב מודל אלטרנטיבי לשירה של בני דורו. דנל הוא מנושאי דְבָרָה של התנועה הגאה בפולין. הוא חי עם בן זוגו בזוגיות רבת שנים ולאחרונה נישא.

סימטרייה

לפ. ט.

כָּל לַיְלָה אֲנַחֲנוּ יְשָׁנִים רְחוּק יוֹתֵר זֶה מְזָה.
אוֹתָהּ מְטָה, אוֹתָם מְצַעִים, אֲבָל יוֹתֵר וְיוֹתֵר רְחוּק.
כְּמוֹ פֶּרֶחַ שֶׁהָאֲבִיקוֹ עֵטְלָפִים, מְדִי עֵרֵב הַמְטָה נִפְעֶרֶת וְאֲנַחֲנוּ עַל עֵלְעָלִים
מְשָׁנֵי קְצוֹת עָלֵי הַכּוֹתֶרֶת. יוֹתֵר וְיוֹתֵר רְחוּק, אֲנַחֲנוּ יְשָׁנִים זֶה מְזָה.
רְחוּקִים מְכַדִּי לְגַעַת יָד בְּיָד, כֶּף רֶגֶל בְּכֶף רֶגֶל –
מֵהַגְדָּה שֶׁלָּהּ נִשְׁמַעַת שִׁירַת הַזֶּהְבָּנִים וְנִהַמַּת
חַתוּלֵי בָר, מְזוֹ שְׁלֵי נִשְׁקָף טְבֵלָן וְלִרְגָעִים
חָמוּס שֶׁחֲצַב לוֹ מַחְלָה בְּסִבָּה הַמְצַעִים.
הַגְדוֹת מְתַרְחֶקוֹת זו מְזוֹ. צְרִיחִים וּסְכָרִים עֲשׂוּיִים אֲבָן,
נְמָלִים, גָּנִים, וְשִׁמְמָה מִתְפַּרְשֶׁת עַד קְצֵה הָאֲפָק.

אִישׁ אִישׁ בְּצַד הַלַּיְלָה שָׁלוֹ. זֶהִים
בְּכִדְיוֹתֵנוּ וּבִשְׁתִּיקֵתֵנוּ. רְחוּקִים מִכְּדֵי לְקַרֵּא זֶה לְזֶה,
רְחוּקִים מִכְּדֵי לְעַמֵּד עַל הַסֶּף וּלְשַׁמֵּעַ אֶת הַקְּרִיאָה.

סִיבֵי שְׂרִירִים שֶׁנִּפְרְקוּ. חֲרוּזִים שֶׁנִּפְרְמוּ.
קְרוּבִים יוֹתֵר לְדִלְתוֹת וּלְחִלּוֹנוֹת מֵאֲשֶׁר זֶה לְזֶה. אֲנַחְנוּ יְשָׁנִים.

לודוֹ-וֹרְשָׁה, 8 בדצמבר, 2003

ערים רחוקות

לא. י.

כָּל הָעָרִים הָרְחוּקוֹת שֶׁבָּהֶן לֹא בִקְרָנוּ:
רְכַבּוֹת מְטָרוֹ, מְרַפְסוֹת, שְׁמֹשׁוֹת, שׁוּקֵי עֵתִיקוֹת
וְאִיזָה בֵּית גְּבֵה, אֲכַסְדֶּרֶה מִכְחִילָה,
בְּפִתְחָה סָגֵן צְעִיר לוֹבֵשׁ כִּפְפָּה לְבָנָה
וּמִכָּה בַּפְּעֻמוֹן כָּל אֵימַת שֶׁנִּבְלַעַת אֲנִיָּה
בְּאוּקִינּוֹס.

והכל נותר כְּשֶׁהָיָה.

הָעָרִים קוֹפְאוֹת, בְּלִי זִיעַ. מֵהַעֵץ לֹא נוֹשֵׁר שׁוֹם עֵלָה,
בְּשִׁמְשׁ הַמְקַרֵּי־שָׁה – אוֹתָהּ אֲכַסְדֶּרֶה.
נֶעַר מוֹלִיךְ אוֹפְנִים. כָּלֵב מוֹלִיךְ סוּמָא.
בְּמוֹזִיאוֹן – רוֹבֵנֵס מְדִרִיךְ מִמְתִּיק דְרָשָׁה חִלּוּלָה:
"הַצְּבָעוֹנִיּוֹת, הַקּוֹמְפוּזִיצִיָּה", וְכֵן הֵלְאָה.
בְּאוּלָם שְׁלֵמְטָה – אֲמָנוֹת גוֹתִית. עוֹד לְמִטָּה –
קָרוֹן מְטָרוֹ וּבּוֹ אִשָּׁה זְקֵנָה, כּוֹשֵׁי, אוֹהֲדֵי קְבוּצַת לְאֲצִיּוֹ
נֶעַ הֶלּוֹךְ-חֲזוֹר בֵּין תַּחְנָה א לְתַחְנָה ב.

הָעָרִים מִתְמִידוֹת בְּקִפְאוֹנָן – אֵף פֶּעַם לֹא נִסַּע לְשָׁם
יְחַד. אֵף פֶּעַם אֶל מוֹל הַמְזַבַּח הַמְפָרְסֵם,
וְרִמֹר, הַיְכָלִי תַחְנַת הָרְכַבָּת, לֹא נֶעַמְד. לְעַד
אֲפִשְׁרוּיּוֹת תְּלוּיּוֹת וְעוֹמְדוֹת. כְּמוֹ צְלוּפָח בּוֹהֵק
כְּמַעֲמָקֵי הָאוּקִינּוֹס אוֹ חֶדֶר מֵאַחֲרֵי דִלְתוֹת
סְגוּרוֹת, וּבּוֹ שְׁלֶחָן, מְגוּרָה, תְּמוֹנוֹת
מְכָרוֹת רַק מְסַפּוּרִים.

לְעֵד תּוֹתֵרְנָה כְּמוֹת שְׁהוּ,

כִּי לְעֵד הֵן עֲלוֹמוֹת כְּמוֹ בְּבִקְרָה הַהוּא,
כְּשֶׁתְּכַנְנוּ בְּלוֹנְדוֹן – דִּירָה,
סְטוּדְיוֹ בְּרוֹמָא, בְּנִיּוֹ יוֹרֵק חֶפְשָׁה
בְּשִׁבְלִי, בְּשִׁבְלֵךְ – גְּסִיעָה לְשׁוֹיִצְרִיה
וְלִשְׁנֵינוּ יַחַד, בְּבוֹא הַזְּמַן – קֶבֶר מִשְׁתַּף בּוֹנְצִיָּה.
הַתְּפַכְחָנוּ. אֲנִי יוֹשֵׁב לְבִדִּי בְּקֶרוֹן הַרִיק מְאֹדָם,
וְשֵׁם הַיָּד מַחְזִיקָה, עֲדִין, בְּפַעֲמוֹן הַמְרָדָם.

ורשה, 13 באוגוסט 2003

החלום

הַתְּרַגּוּל הַזֶּה, הַמְּתִישׁ, מְדִי יוֹם מְדִי לַיְלָה,
בְּתַזְמוּר הַמְדִיק שֶׁל "לְהִיּוֹת בְּשָׁנִים",
וְכָל שְׁנוֹי בְּצִלִּיל הַרִי הוּא שְׁנוֹי מְכָרִיעַ,

לְהַקִּיץ בְּבִקְרָה בְּזֶרְעֵ רְדוּמָה,
מֵרֵב מְאֹמֵץ לְשֹׁמֵר אֶת שְׁנֵתָךְ
הַתְּרַגּוּל הַמְּתִישׁ הַזֶּה, מְדִי יוֹם מְדִי לַיְלָה:

בְּגִלּוּחַ – קְרָמִים צְרֻפְתִּיִּים, קֶצֶף מְרַגֵּיעַ,
כְּדִי לְהַנְעִים אֶת הַמַּגָּע, לְרַכֵּךְ אֶת שְׁרִיטַת הַלְחָיִים
כְּשֶׁמְתַנַּשְׁקִים – כִּי גַם שְׁנוֹי כְּזֶה הוּא שְׁנוֹי מְכָרִיעַ

אֶת הַטְּכְנִיקָה לְשִׁכְלֵל בְּלִי הַרָף, כְּמוֹ לְטוֹשׁ אֶבֶן טוֹבָה,
שֶׁכֵּן כָּל לְהַט דֵּינוּ לְכַבּוֹת,
הַתְּרַגּוּל הַמְּתִישׁ הַזֶּה, מְדִי יוֹם מְדִי לַיְלָה

בְּעֵת הַרְפִּיּוֹן שְׁאַחֲרֵי – אֵיךְ בִּיד אֲמוּנָה לְקַרְקַע אֶת הַרִיב,
אֵיךְ לְשׁוֹוֹת לוֹ "נְעִימוֹת", אוֹ לְמַצְעֵר
מְתִינּוֹת (שֶׁכֵּן שְׁנוֹי בְּטוֹן הוּא שְׁנוֹי מְכָרִיעַ,

בְּחִירַת הַמְּלִים, תְּנוּעוֹת הַיָּדִים). לְלַטֵּף. לְהַשְׁרִישׁ
אֶת מָה שֶׁזֶה עֵתָה נּוֹבֵט, עֲדִין רַק מְקִיץ
בְּשִׁגְרַת הַתְּרַגּוּל הַמְּתִישׁ, מְדִי יוֹם מְדִי לַיְלָה.

וְכָל הַזְּמַן הַזֶּה הַיְדִיעָה הַחֹתְכֶת שֶׁמִּשְׁהוּ מִתְחַמֵּץ,
מִצְטַנֵּן בְּלִי הָרֶף, מִתְפֹּרֵר לְבְּלִי שׁוֹב.
הַתְּרַגּוּל הַמְּתִישׁ הַזֶּה, מְדִי יוֹם מְדִי לַיְלָה
כְּדִי לְהוֹתִיר עַל כְּנֹו אֶת מָה שֶׁכָּבֵר אֵינּוּ הוּא.

ורשה, 9 ביוני – 10 ביולי 2005

אפשרויות

מָה לַעֲשׂוֹת עִם מִי שֶׁמִּתְאַרֵחַ בְּחִלּוּמֹתֶיךָ
לְעֵתִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר שְׂכִיחוֹת, עַד שֶׁנִּהְיֶה הַשְׂכִּיחַ שְׁבֹאֲרֵחִיהֶם? לְחַשֵּׁשׁ
מִפְּנֵי אוֹתָהּ שְׂכִיחוֹת? מֵאוֹתוֹ פְּלוֹחַ
שֶׁל שְׁנֵי קְרוֹמֵי עוֹר מְהֻדְקִים זֶה לָזֶה

נְעִים חֶרֶשׁ בְּנִשְׁימָה שְׁלוֹהָ? שְׁכֵן אֶתָּה טוֹבֵעַ.
הַגְּלִים נִנְעֵלִים עֲלֶיךָ, רְטִיבוֹת פֶּשֶׁטָה בְּאַבְקַת הַשְּׂרֹפָה,
כָּל הַגְּשָׁרִים נִכְבָּשׁוּ, כָּל הָעָרִים נִצּוֹרוֹת,

בְּדַרְכִים צוּעֵדוֹת בְּסֶךְ פְּלָגוֹת הַצְּבֹא הַמְּנֻצָח.
אֶתָּה יִשׁוֹן, וְהוּא שָׁט וְנִבְלַע בָּךְ, וְהוּא כָּל כְּלוֹ בְּתוֹכְךָ,

עִם הַרְסֵן שֶׁעַל שְׁנָיו, שְׁעִירוֹת קְבוּרוֹת שׁוֹקִיו
יִרְכִּיו הַרְפוֹת. לְחַפֵּשׂ אֶלְטֵרְנִטִּיבוֹת?
אוּ לְקַבֵּל, לְחַבֵּק, לְהַכִּיל? לְאֵטִם בְּטִיחַ?

אֶתָּה מִתְהַפֵּךְ לְצַד הַשְּׁנִי, אֲבָל אֶתָּה נִשְׁאָר,
לְמִרוֹת הַיְדִיעָה שֶׁתְּמִיד יִצְלִיחוּ אֵיזָה מִשְׁפֵּט אוּ מִלֵּת יַחַס
לְהַסְתֵּן בְּעֶרְמָה לֹא צְפוּיָה
בֵּין "חַיּוֹ חַיִּים אֲרָכִים" לְבֵין "חַיּוֹ חַיִּים מְאֻשְׁרִים".

ברכבת ורשה-קרקוב-ורשה, 29 אוקטובר 2005